

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง การศึกษาล่าเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีดังต่อไปนี้คือ เพื่อศึกษาล่าเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยศึกษา

- ล่าเหตุที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษา ด้านสภาพครอบครัว สังคม การเรียนตลอดจนสุขภาพ
- ล่าเหตุที่เกี่ยวข้องกับระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาที่ออกกลางคันของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในช่วงปีการศึกษา 2523-2524 และปีการศึกษา 2525 ซึ่งมีจำนวน 62,721 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) และได้ใช้ตัวอย่างประชากรทั้งหมด 678 คน ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 1.00 ของกลุ่มประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ด้วยกันคือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับล่าเหตุส่วนตัวของนักศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ช่วง และคำถามปลายเปิด เพื่อให้ นักศึกษาระบุถึงล่าเหตุอื่น ๆ ที่น่าจะได้รับการพิจารณาอีก 1 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับล่าเหตุที่เกี่ยวข้องกับระบบการเรียน การสอนของมหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ช่วง และคำถามปลายเปิด เพื่อให้ นักศึกษาระบุถึงล่าเหตุอื่นที่อยากจะได้รับการพิจารณาอีก 1 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงนักศึกษาที่ออกกลางคันของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยใช้บริการธุรกิจตอบรับของการสื่อสารแห่งประเทศไทย และเข้าตู้ไปรษณีย์ เพื่อการรับแบบ

สอบถามกลับคืน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ออกกลางคืน จำนวน 678 คน ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาชาย 415 คน นักศึกษาหญิง 263 คน หรือร้อยละ 61.21 และ 38.79 ตามลำดับ จากการสำรวจพบว่านักศึกษาที่ออกกลางคืนมีอายุระหว่าง 23-30 ปี มากที่สุดร้อยละ 39.82 และมีอายุระหว่าง 50-62 ปี น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.21 และเป็นผู้ที่มีครอบครัวแล้วมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.62

ด้านการประกอบอาชีพพบว่านักศึกษาที่ออกกลางคืนประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.58 และจากการสำรวจพบว่า นักศึกษาที่ออกกลางคืนมีรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.56 และมีจำนวนคนที่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูจำนวน 3-4 คนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.14

นักศึกษาที่ออกกลางคืนเป็นนักศึกษาที่สมัครเรียนในสาขาวิชาศึกษาค่าสตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.68 และเป็นนักศึกษาล่าช้า ค่าเฉลี่ยค่าสตร และล่าช้าวิชาคหกรรมค่าสตร น้อยที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.88 นักศึกษาที่ออกกลางคืนมีวุฒิการศึกษา ก่อนเข้าเรียน คือ วุฒิปริญญาหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.65 และมีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.29

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่นักศึกษากลางคืนตัดสินใจสมัครเรียนใน มลธ. ครั้งแรก นั้นพบว่า นักศึกษาต้องการมีวุฒิต่ำขึ้นเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.75 และเมื่อนักศึกษาออกกลางคืนแล้วปรากฏว่านักศึกษาไม่ได้เรียนต่อในสถาบันการศึกษาใด ๆ เลยเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.33 รองลงมาศึกษาต่อในวิทยาลัยครู คิดเป็นร้อยละ 36.73

นอกจากนี้ ผลจากการสำรวจยังพบว่านักศึกษาล่าช้าวิชาศึกษาค่าสตรที่ออกกลางคืน ประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.04 และนักศึกษาล่าช้าวิชาศึกษาค่าสตร อีกเช่นกันที่สมัครเรียน มลธ. ครั้งแรก เพราะต้องการมีวุฒิต่ำขึ้นเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.56 และเมื่อออกกลางคืนไปแล้วนักศึกษาล่าช้าวิชาศึกษาค่าสตร ดังกล่าว เข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูเป็นจำนวนมากที่สุดด้วย คิดเป็นร้อยละ 35.10 สำหรับนักศึกษาล่าช้าวิชาอื่น ๆ ที่ออกกลางคืนไปแล้ว ส่วนใหญ่จะไม่ได้ศึกษาต่อที่ใดเลย เป็นจำนวนมากที่สุด

2. สาเหตุการออกกลางคันที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษา ผลจากการวิจัยพบว่าสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษาทั้งหมดต้องออกกลางคันก็จะพบว่ามีส่วนสาเหตุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในแต่ละด้าน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความสำคัญของสาเหตุแตกต่างกันไป ดังนี้ คือ

2.1 ด้านความพร้อมในการเรียนผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรกและเป็นสาเหตุในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) รองลงมา คือ นักศึกษาควบคุมการศึกษาด้วยตนเองไม่ได้ ($\bar{X} = 2.57$)

2.2 ด้านความมั่นใจต่อระบบการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาขาดการติดต่อและใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอน เป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรกและเป็นสาเหตุระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) รองลงมา คือ นักศึกษาไม่แน่ใจว่าจะเรียนได้จนครบหลักสูตร ($\bar{X} = 2.58$)

2.3 ด้านการติดต่อสื่อสารผลการวิจัยพบว่าสาเหตุที่สำคัญอันดับแรก แต่เป็นสาเหตุสำคัญในระดับน้อย คือ ที่พักอาศัยของนักศึกษาอยู่ห่างจากสนามสอบและสถานที่สอนเสริม ($\bar{X} = 2.20$)

2.4 สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาคำแนกตามภูมิภาค พบว่า นักศึกษาในภาคต่าง ๆ รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ต้องออกกลางคันเพราะสาเหตุที่สำคัญในต่าง ๆ คล้ายคลึงกันและไม่แตกต่างกันจากที่ได้สรุปไว้ในตอนแรก ยกเว้นนักศึกษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องออกกลางคัน เพราะมีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้ เป็นสาเหตุสำคัญมาก ($\bar{X} = 3.63$) และสำหรับนักศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องออกกลางคันเพราะนักศึกษาต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงจนไม่อยู่ในวิสัยที่จะเรียนได้เป็นสาเหตุปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$) รองลงมา

2.5 สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาคำแนกตามลักษณะประกอบอาชีพของนักศึกษา พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาอาชีพต่าง ๆ ออกกลางคัน เป็นสาเหตุอันดับแรกเหมือนกันทุกอาชีพ คือ นักศึกษามีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้ และเป็นสาเหตุสำคัญมากสำหรับนักศึกษาที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจและลูกจ้างเอกชน ($\bar{X} = 3.86$ และ 3.81 ตามลำดับ) ส่วนนักศึกษาอาชีพรับราชการ การที่มีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้ เป็นสาเหตุสำคัญปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) สำหรับสาเหตุการออกกลางคันที่เป็นสาเหตุอันดับรองลงมา ก็พบว่า เป็นสาเหตุปานกลางของนักศึกษาทุกอาชีพดังนี้ คือ นักศึกษาอาชีพรับราชการและลูกจ้างเอกชน ออกกลางคันเพราะสาเหตุการขาดการติดต่อและใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.73$ และ 3.12 ตามลำดับ) และนักศึกษาอาชีพลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ สาเหตุที่ทำให้ออกกลางคันรองลงมาคือวิชาเอกที่กำลังศึกษาอยู่ไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ ($\bar{X} = 2.81$)

2.6 สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก เหมือนกันทุกสาขาวิชา คือ นักศึกษามีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้ แต่จะแตกต่างกันที่ระดับความสำคัญของสาเหตุ ยกเว้น สาขาวิชา คณะกรรมการ คำนึง ดังนี้คือ

นักศึกษสาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้ เป็นสาเหตุสำคัญที่สุดและเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.17$) สาเหตุสำคัญปานกลางรองลงมาคือนักศึกษาต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงจนไม่อยู่ในวิสัยที่จะเรียนได้ ($\bar{X} = 3.50$) แต่เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีเพียง 6 คน จึงจะไม่นำผลนี้ไปอภิปราย นักศึกษสาขาวิชา วิทยาการศาสตร์ นิติศาสตร์ และสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์มีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้เป็นสาเหตุสำคัญมาก อันดับแรก ($\bar{X} = 3.87$ 3.83 และ 3.72 ตามลำดับ) นักศึกษสาขาวิชา นิติศาสตร์ ไม่แน่ใจว่าจะเรียนได้จนครบหลักสูตร ($\bar{X} = 2.72$) เป็นสาเหตุสำคัญปานกลางรองลงมานักศึกษสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ สาเหตุที่ทำให้ออกกลางคันในระดับปานกลาง รองลงมา คือ นักศึกษาขาดการติดต่อและใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 3.52$) ควบคุมการศึกษาด้วยตนเองไม่ได้ ($\bar{X} = 2.96$) ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงจนไม่อยู่ในวิสัยที่จะเรียนได้ ($\bar{X} = 2.84$) และไม่แน่ใจว่าจะเรียนได้จนครบหลักสูตร ($\bar{X} = 2.84$) นักศึกษสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้ ($\bar{X} = 3.27$) เป็นสาเหตุสำคัญปานกลาง อันดับแรก รองลงมาได้แก่ นักศึกษาขาดการติดต่อและใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 2.79$) นักศึกษาทำส่งเรียนในสถาบันอื่นอยู่แล้ว ($\bar{X} = 2.72$) และนักศึกษควบคุมการศึกษาด้วยตนเองไม่ได้ ($\bar{X} = 2.58$) นักศึกษสาขาวิชาคณะกรรมการ ออกกลางคัน เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงจนไม่อยู่ในวิสัยที่จะเรียนได้ ($\bar{X} = 3.17$) เป็นสาเหตุสำคัญปานกลางอันดับแรกรองลงมาคือ มีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้ ($\bar{X} = 3.00$) และไม่แน่ใจว่าจะเรียนได้จนครบหลักสูตร ($\bar{X} = 2.67$)

3. สาเหตุการออกกลางคันที่เกี่ยวข้องกับระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ผลจากการวิจัยพบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ให้นักศึกษาออกกลางคันมีหลายสาเหตุประกอบกัน และ

เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาทั้งหมดต้องออกกลางคัน ก็พบสาเหตุเกี่ยวกับระบบการเรียน การสอนของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่เป็นสาเหตุสำคัญน้อย แต่ที่เป็นสาเหตุ สำคัญมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางมีเพียงด้านเดียว คือ ด้านเอกสารการสอน และวัสดุการศึกษา ผลจากการวิจัย พบว่านักศึกษาได้รับเอกสารการสอนและวัสดุการศึกษาล่าช้า เป็นสาเหตุสำคัญ ปานกลาง อันดับแรก ($\bar{X} = 2.91$) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาในเอกสารการสอนแต่ละชุดวิชา มีมากเกินไป ($\bar{X} = 2.87$) และในแต่ละชุดวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษามีเนื้อหาวิชา มากเกินไป ($\bar{X} = 2.55$) รายละเอียดของสาเหตุนี้เมื่อจำแนกตามภูมิภาค อาชีพ และสาขา มีดังนี้

3.1 การออกกลางคันของนักศึกษาจำแนกตามภูมิภาคของนักศึกษา ผลการ วิจัยพบว่าสาเหตุที่สำคัญ อันดับแรกที่ทำให้นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก ต้องออกกลางคัน คือ เนื้อหาในแต่ละชุดวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษา มีเนื้อหา มากเกินไป ($\bar{X} = 2.90, 2.92, 3.01, 2.78$ และ 2.83 ตามลำดับ) และเป็น ที่ น่าสังเกตว่าสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ออกกลางคันเป็นสาเหตุ สำคัญปานกลางอันดับแรก คือ นักศึกษาได้รับเอกสารการสอนและวัสดุการศึกษาล่าช้า ($\bar{X} = 2.98$ และ 3.34 ตามลำดับ) ในทางตรงกันข้ามปัญหาที่นักศึกษาได้รับเอกสารการสอนและวัสดุการศึกษา ล่าช้า กลับเป็นสาเหตุสำคัญปานกลางรองลงมาของนักศึกษาที่มีภูมิภาคในเขตกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ในแต่ละชุดวิชาที่ นักศึกษาได้ศึกษามีเนื้อหา มากเกินไป ($\bar{X} = 2.68$ และ 2.93 ตามลำดับ) สำหรับนักศึกษาภาคตะวันออกเฉียง- ออก พบว่าสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาออกกลางคัน และเป็นสาเหตุสำคัญน้อยรองลงมาก็คือ ในแต่ละชุดวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาวิชา มากเกินไป ($\bar{X} = 2.54$)

3.2 สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา จำแนกตามลักษณะการประกอบ อาชีพของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การที่นักศึกษาได้รับเอกสารการสอนล่าช้า เป็นสาเหตุ สำคัญปานกลาง และเป็นอันดับแรกที่ทำให้นักศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ และลูกจ้างรัฐ- วิชา หักจ้อออกกลางคัน ($\bar{X} = 2.93$ และ 3.27 ตามลำดับ) สำหรับสาเหตุรองลงมาปรากฏว่า นักศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ คือ ในแต่ละชุดวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษามีเนื้อหา มากเกินไป ($\bar{X} = 2.86$) สำหรับนักศึกษาที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างรัฐวิชา หักจ้อ คือ เวลาออกอากาศรายการวิทยุไม่เหมาะสม ใน การรับฟัง ($\bar{X} = 2.86$) ส่วนนักศึกษาที่ประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชนนั้นพบว่า สาเหตุที่ทำให้ ออกกลางคันและเป็นสาเหตุสำคัญระดับปานกลาง อันดับแรกคือ ในแต่ละชุดวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษา มี

เนื้อหามากเกินไป ($\bar{X} = 3.21$) รองลงมาคือ ในแต่ละชุดวิชาที่ได้ศึกษาเนื้อหามากเกินไป ($\bar{X} = 3.04$)

3.3 สาเหตุการออกกลางคัน ของนักศึกษาจำแนกตามสาขาวิชาที่นักศึกษาได้สมัครเรียน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่สำคัญปานกลาง อันดับแรกของนักศึกษาล่าช้า ศึกษาค่าสัตรี และล่าช้าวิชาคณิตศาสตร์ ในแต่ละชุดวิชาที่ได้ศึกษามีเนื้อหามากเกินไป ($\bar{X} = 2.84$ และ 3.03 ตามลำดับ) รองลงมาได้แก่ นักศึกษาได้รับเอกสารการสอนและวัสดุการศึกษาล่าช้า ($\bar{X} = 2.82$ และ 2.92 ตามลำดับ) และสำหรับนักศึกษาล่าช้าวิทยาการศึกษาล่าช้าวิชาคณิตศาสตร์สุขภาพ ล่าช้าวิชาคหกรรมศาสตร์ และล่าช้าวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาออกกลางคัน และเป็นสาเหตุสำคัญปานกลาง ยกเว้นล่าช้าวิชาคณิตศาสตร์สุขภาพ และล่าช้าวิชาคหกรรมศาสตร์ เป็นสาเหตุสำคัญมากและอันดับแรกคือ นักศึกษาได้รับเอกสารการสอนและวัสดุการศึกษาล่าช้า ($\bar{X} = 3.27, 3.69, 3.83$ และ 3.44 ตามลำดับ)

สำหรับเหตุที่สำคัญรองลงไป ในแต่ละล่าช้าก็แตกต่างกันออกไปดังนี้คือ ล่าช้าวิชาวิทยาการศึกษาร และล่าช้าวิชาคหกรรมศาสตร์ พบสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาออกกลางคันรองลงมาคือ ในแต่ละชุดวิชาที่ได้ศึกษามีเนื้อหามากเกินไป ($\bar{X} = 2.73$ และ 2.83 ตามลำดับ) ล่าช้าวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ ในแต่ละชุดวิชาที่ได้ศึกษาเนื้อหามากเกินไป ($\bar{X} = 3.28$) และศูนย์บริการการศึกษาที่เปิดบริการสอนเสริมมีน้อย ทำให้ต้องเดินทางข้ามจังหวัดไปเข้ารับการสอนเสริม ($\bar{X} = 3.08$) และในแต่ละชุดวิชาที่ได้ศึกษาเนื้อหามากเกินไป ($\bar{X} = 2.64$)

4. สาเหตุการออกกลางคันจากคำถามปลายเปิด ผลจากการวิจัยพบว่า สาเหตุการออกกลางคันซึ่งนักศึกษาได้ระบุคำตอบมาในแบบสอบถามปลายเปิด สรุปเป็นสาเหตุที่สำคัญดังนี้

4.1 สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษา ตามลำดับ 3 ลำดับแรก คือ นักศึกษาต้องประกอบอาชีพการทำงานทำให้ไม่มีเวลาว่าง จนไม่สามารถเรียนได้ (94 ราย) รองลงมาได้แก่ กำลังเรียนอยู่ในสถาบันอื่นอยู่แล้ว (82 ราย) และขาดแคลนทุนทรัพย์ (51 ราย)

4.2 สาเหตุที่เกี่ยวข้องกับระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย 3 ลำดับแรกคือ การคัดส่งเอกสารการสอนและวัสดุการศึกษาล่าช้า (34 ราย) รองลงมาได้แก่ เนื้อหาของชุดวิชาในหลักสูตรมีมากเกินไป (14 ราย) และเนื้อหาของชุดวิชาที่นักศึกษาเรียนอ่านแล้วเข้าใจยาก (13 ราย)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลของการวิจัยทำให้ทราบข้อเท็จจริงซึ่งควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จากผลการวิจัยปรากฏว่านักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ออกกลางคันเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.68 ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่านักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ รวมกัน ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้เปิดรับนักศึกษา รุ่นแรกในปีการศึกษา 2523-2524 เพียง 2 สาขาวิชาเท่านั้น คือ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาการ-จัดการ และในรุ่นแรกนี้มีนักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 91.71 ของนักศึกษาทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 82,139 คน และต่อมาในปี 2525 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จึงได้เปิดสอนในสาขาวิชาเพิ่มขึ้นอีก 5 สาขาวิชา คือ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ และสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ และในรุ่นที่ 2 นี้มีจำนวนนักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มากเป็นอันดับที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 14.85 ของจำนวนนักศึกษาที่สมัครและลงทะเบียนเรียนในปี 2525 ทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 69,561 คน และด้วยเหตุที่ผู้วิจัยมุ่งที่ทำวิจัยครั้งนี้เฉพาะนักศึกษาที่ออกกลางคันในปีการศึกษา 2523-2524 และปี 2525 เท่านั้น ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่จึงเป็นนักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

1.2 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ออกกลางคันประกอบอาชีพรับราชการมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเหตุผลที่กล่าวมาแล้วในข้อ 1.1 คือ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ประการหนึ่ง และถ้าพิจารณาตามลักษณะวิชาชีพของผู้ที่เรียนในสาขาวิชาดังกล่าว ส่วนใหญ่มักจะประกอบอาชีพเป็นครู อาจารย์ หรือผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ซึ่งก็เป็นข้าราชการเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ประกอบอาชีพเป็นอย่างอื่น ประการหนึ่ง และประการสุดท้ายอาจเป็นเพราะการที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยไว้ประการหนึ่ง คือ จะต้องเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษาที่สมัครและลงทะเบียนเรียนจึงเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพแล้ว เป็นส่วนใหญ่ และข้าราชการซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้ประจำสม่ำเสมอ และเป็นอาชีพที่มีความจำเป็นต้องใช้การศึกษาใช้ในการพิจารณากำหนดตำแหน่งและเงินเดือน จึงได้สมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เป็นจำนวนมากเพื่อหวังที่จะได้วุฒิสูงขึ้น และเมื่อได้สมัครเรียนแล้วจึงพบว่ามีปัญหาซึ่งทำให้ไม่สามารถเรียนได้ เช่น นักศึกษาที่เวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้เพราะ ต้องทำงานด้วย และต้องเรียนด้วยไปพร้อม ๆ กัน เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษาที่ประกอบอาชีพ รับราชการออกกลางคันมากที่สุด และถ้าได้พิจารณาข้อมูลในเรื่องอื่น ๆ ดังที่จะกล่าวต่อไป ก็ จะพบว่าสอดคล้องและสนับสนุนกันคือ

1.3 นักศึกษาที่ออกกลางคันส่วนใหญ่มักมีอายุในช่วงระหว่าง 23-30 ปี มากที่สุด เป็นผู้ที่มีครอบครัวแล้วมากที่สุด และมีรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุดด้วย นอกจากนี้แล้วผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ออกกลางคันส่วนใหญ่มักมีต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู 3-4 คน เป็นจำนวนมากที่สุด ด้านวุฒิการศึกษาเดิมพบว่า วุฒิเดิมของนักศึกษาล้วนใหญ่มี วุฒิเดิมคือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และส่วนใหญ่นักศึกษาล้มคร่อมเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยครั้งแรกก็เพราะเหตุผลคือ ต้องการมีวุฒิสูงขึ้นมากที่สุด จากผลการวิจัย ดังกล่าว จะเห็นว่าสอดคล้องและสนับสนุนกับผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น คือ อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาที่ออกกลางคันส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาล่าช้าเข้าศึกษาต่อระดับ วิทยาลัยในวัยผู้ใหญ่ แต่งานแล้ว และเป็นวัยที่กำลังทำงานสร้างฐานะให้กับครอบครัว และข้าราชการในช่วงอายุดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการในระดับ 3-4 ซึ่งก็จะมีรายได้ประมาณเดือนละ 3,001-5,000 บาท ดังกล่าว และข้าราชการส่วนใหญ่ต้องการที่จะเรียนเพื่อต้องการมีวุฒิสูงขึ้น เพื่อจะได้ขึ้นไปปรับเงินเดือน หรือปรับสถานภาพด้านอื่น ๆ ให้กับตนเองต่อไป

2. สาเหตุการออกกลางคันที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษา

2.1 ด้านความพร้อมในการเรียน สาเหตุที่สำคัญอันดับแรกได้แก่ นักศึกษา มีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่ออกกลางคัน เป็นผู้ประกอบอาชีพแล้ว และกำลังทำงานเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากนักศึกษาที่สมัครเรียนและออกกลางคัน ในปี 2523-2524 นั้น มหาวิทยาลัยได้กำหนดคุณสมบัติของการสมัครและรับเข้าศึกษาไว้ประการ หนึ่งว่าจะต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพทำงานแล้ว จึงทำให้นักศึกษาที่ออกกลางคันต้องทำงานประกอบอาชีพและเรียนไปด้วยพร้อม ๆ กัน ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่ตามมาคือ นักศึกษาจะต้องแบ่งเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษาในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัย ถ้าหากนักศึกษาต้องทำงานในการประกอบอาชีพของตนเองก็ดี หรือต้องทำงานในบ้าน เช่น ดูแลบุตร ทำครัว

และอื่น ๆ จนกระทั่งไม่มีเวลาว่าง นักศึกษาก็จะวิตกกังวลว่าคงจะไม่มีเวลาอ่านตำราหาแบบฝึกปฏิบัติ และฟัง เทปประกอบชุดวิชา หรือเข้ารับการสอนเสริมตลอดจนดูรายการโทรทัศน์ประกอบชุดเวลา และผลสุดท้ายก็จะเกิดความท้อถอยคิดว่าคงสอบไม่ผ่าน และออกกลางคันไปในที่สุด ดังนั้น สาเหตุที่นักศึกษามีเวลาว่างน้อยจนไม่สามารถเรียนได้นั้น อาจเนื่องมาจากการที่นักศึกษาแบ่งเวลาไม่เหมาะสมประการหนึ่งก็ได้ ดังที่ ส้มหวัง พริยานุวัฒน์ (2523: 77-79) ได้ทำการศึกษารวบรวมเรื่องสาเหตุการออกกลางคันจากมหาวิทยาสกลกลางคันที่สำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ก็คือ การแบ่งเวลาไม่เหมาะสม และไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน สาเหตุนี้เนื่องมาจาก ไม่ได้จัดเวลาให้กับการศึกษาเล่าเรียน กล่าวคือ ไม่ดูหนังสือ ไม่ทำการบ้าน ไม่เข้าห้องเรียน หรือขาดเรียน เพราะเพื่อนชวนไปเที่ยว ต้มเหล้า สูบบุหรี่ และเล่นการพนัน เป็นต้น นอกจากนี้จากแบบสอบถามคำถามปลายเปิดซึ่งนักศึกษาได้ระบุถึงสาเหตุที่ออกกลางคันกลับคืนมาพบว่า สาเหตุแรกคือนักศึกษาต้องประกอบอาชีพอื่น ทำให้ไม่มีเวลาว่าง (จำนวน 94 ราย) และรองลงมาคือกำลังเรียนในสถาบันอื่นอยู่แล้ว (จำนวน 82 ราย)

2.2 ด้านความมั่นใจต่อระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย สาเหตุที่สำคัญอันดับแรกได้แก่ นักศึกษาขาดการติดต่อและใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ นักศึกษาที่ออกกลางคันมีความเคยชินกับระบบการเรียนการสอนในลักษณะที่ต้องเข้าชั้นเรียน ได้พบปะอาจารย์ นั่งฟังอาจารย์ผู้สอนบรรยายและเมื่อเกิดข้อสงสัยก็ซักถาม ดังนั้นเมื่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรณีวิทยาเปิดสอนในระบบการสอนทางไกล นักศึกษาไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียน และเป็นระบบที่ใหม่กับนักศึกษาจึงเกิดความสงสัยว่าเมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว มหาวิทยาลัยจะสอนได้อย่างไร สงสัยในเรื่องต่าง ๆ จะถามใคร เป็นต้น และที่สำคัญประการหนึ่งคือ เมื่อนักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นก็มีความมุ่งหวังว่า จะต้องสอบให้ผ่านในชุดวิชานั้น ๆ ดังนั้นเมื่อมีปัญหาในเรื่องการสอบและผลการเรียนที่ได้รับนักศึกษาก็ต้องการที่จะได้พบกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อขอคำแนะนำในเรื่องดังกล่าว ด้วยเหตุนี้การที่นักศึกษาขาดการติดต่อหรือใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอนทำให้นักศึกษาเกิดความไม่มั่นใจว่าตนเองจะสอบผ่านหรือไม่ ซึ่งในเรื่องนี้ ส้มหวัง พริยานุวัฒน์ (2523: 77-79) ได้ทำการวิจัยเรื่องสาเหตุการออกกลางคันจากมหาวิทยาสกลกลางคันพบว่า สาเหตุการออกกลางคันที่สำคัญรองลงมา คือ นักศึกษาไม่ชอบวิธีสอนของอาจารย์ และขาดความสัมพันธ์กับอาจารย์ และนอกจากนี้ โรนัลด์เออร์วิน ไดเดอร์ลิต (Ronald Erwin Diederichs 1979: 2498-A) ได้ทำการวิจัย เรื่องเกี่ยวกับบุคคลิกภาพของนักศึกษาประเภทคำสตรี้ ที่ออกกลางคันในวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา 2 สถาบัน พบว่า องค์ประกอบที่บ่งชี้ถึงสาเหตุที่ออกกลางคันของนักศึกษา

ได้แก่ชื่อเสียงและการจัดระบบการศึกษาอย่างเหมาะสมของสถาบัน ซึ่งในเรื่องนี้จะได้เห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยสโลวียาหรือมหาวิทยาลัยไทย ได้จัดบริการอย่างหนึ่งสำหรับนักศึกษา คือ การจัดบริการล่อนเลริม ณ ศูนย์บริการการศึกษาประจำจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศทั้งนี้ก็เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่ง คือ เพื่อให้อาจารย์ได้มีโอกาสนัดพบปะกับนักศึกษามากขึ้น และทางมหาวิทยาลัยก็ได้ มีนโยบายให้อาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยหมุนเวียนกันออกไปล่อนเลริม ณ ศูนย์ฯ ต่าง ๆ ดังกล่าวโดยทั่วถึง ซึ่งก็จะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาได้ประการหนึ่ง อย่างไรก็ตามปัญหาด้านความมั่นใจในระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยนั้น คาดว่า เมื่อมหาวิทยาลัยได้ผลิตบัณฑิตจบการศึกษาออกมารับใช้สังคมและประเทศชาติ เป็นจำนวนมาก นักศึกษาก็จะเกิดความมั่นใจมากขึ้นและปัญหาดังกล่าวก็จะหมดไปที่สุด

2.3 นักศึกษาที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจออกกลางคันเพราะวิชาเอกที่ก่าส่งศึกษาอยู่ไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่ก่าส่งปฏิบัติอยู่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่นักศึกษาเมื่อสมัครเข้าเรียนในครั้งแรก มีความประสงค์ที่จะเรียนเพื่อให้ได้วุฒิจุดสูงชันและนำไปปรับวุฒิที่สูงชัน แต่มีปัญหาในเรื่องมาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง เนื่องจากตำแหน่งงานดังกล่าวว่านักศึกษาไม่สามารถนำวุฒิที่สมัครเรียนไปปรับให้สูงชันได้ ประการหนึ่ง ประการที่สอง คือ นักศึกษามีความสนใจที่จะเรียนในสาขาวิชาอื่น เพื่อเพิ่มความรู้ให้กับตนเองให้กว้างขวางในสาขาวิชาอื่น ซึ่งไม่ตรงกับสายงานที่ตนปฏิบัติอยู่ ซึ่งไม่สามารถจะนำไปใช้ประโยชน์จริงในการปฏิบัติงานได้ และทำให้เกิดความรู้สึกว่าไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่ ประการที่สาม อาจจะเป็นเพราะ ค่าฝีมือของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ร่วมงานตลอดจนผู้บังคับบัญชาที่มีค่าฝีมือในสถาบันว่าถ้าจบการศึกษาในด้านนี้จะต้องมาจากสถาบันนั้น ซึ่งจะเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ ซึ่งในเรื่องนี้ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่เหตุผล และประการสุดท้ายอาจจะ เป็นเพราะความเข้าใจผิดของหน่วยงาน ซึ่งเข้าใจว่านักศึกษาที่เรียนในมหาวิทยาลัยสโลวียาหรือมหาวิทยาลัยไทยแล้ว เมื่อจบออกมา กพ. ยังไม่รับรองกำหนดอัตราเงินเดือน เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดขึ้นใหม่และสาขาวิชาที่เรียนก็ยังไม่ใหม่ ซึ่งทำให้เป็นปัญหาแก่นักศึกษาในการตัดสินใจที่จะเรียนต่อไป ซึ่งในเรื่องนี้จะเห็นว่าสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลินดา ไตแอนน์โคช (Linda Dianne Koch 1981: 103-A) ซึ่งได้มาทำการวิจัยศึกษาเรื่องปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาในมหาวิทยาลัยเปิด ที่มหาวิทยาลัยแมริแลนด์ ผลการวิจัยประการหนึ่งพบว่า นักศึกษาในระบบเปิดจะเลือกเรียนรายวิชาที่ช่วยส่งเสริมวิทยฐานะและอัตราเงินเดือนให้สูงขึ้น ซึ่งนักศึกษามหาวิทยาลัยสโลวียาหรือมหาวิทยาลัยไทย ก็คงมีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัย

ของ จอห์น อเลนรูช (John Alen Roush 1979: 1307-A) ยับพบว่าประมาณ 50% ของ นักศึกษาที่คิดว่าล่าช้าวิชาที่เรียนนั้นไม่มีประโยชน์ จึงลาออกไปเรียนในล่าช้าที่ตันทนหรือ ล่าช้า

3. ล่าเหตุการณ์ออกกลางคันเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

3.1 นักศึกษา ได้รับเอกสารการสอนและวัสดุการศึกษาล่าช้า ซึ่งเป็นปัญหา สำคัญอันดับแรกและโดยเฉพาะเป็นปัญหาสำคัญอันดับแรกของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากสาเหตุที่สำคัญหลายประการ ประการ แรกก่อนที่นักศึกษาจะได้รับเอกสารการสอนจากทางมหาวิทยาลัยนั้น จะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ จากทางมหาวิทยาลัยหลายขั้นตอนด้วยกัน เริ่มต้นด้วยการผลิตเขียนชุดวิชา การตัดพิมพ์ และขึ้น ตอนการจัดส่ง ซึ่งใช้บริการการจัดส่งของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งในแต่ละขั้นตอนก็ ต้องมีการดำเนินการในรายละเอียดของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ดังนั้นหากเกิดปัญหาล่าช้าที่ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ก็จะทำให้ส่งผลกระทบต่อให้นักศึกษาได้รับเอกสารการสอนล่าช้าได้ เป็นสาเหตุหนึ่ง อีกประการหนึ่ง อาจจะเป็นเพราะสาเหตุที่เกิดจากตัวนักศึกษาเอง เช่น นักศึกษาย้ายที่อยู่บ่อย ๆ โดยไม่แจ้งให้ ทางมหาวิทยาลัยทราบ ไปรษณีย์ก็ผิดพลาดอยู่ ณ ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอ หรือตำบล เนื่องจากบ้านพักนักศึกษาอยู่ห่างไกลจากที่ทำการไปรษณีย์และนักศึกษาก็ไม่ได้ติดตาม เป็นต้น หรืออาจเป็นเพราะเกิดเหตุการณ์ภัยทางธรรมชาติ ซึ่งยากแก่การคาดการณ์หรือแก้ปัญหาได้ เช่น ฝนตกหนัก น้ำท่วม หรือคนงานนัดหยุดงาน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อและ เป็นสาเหตุทำให้ นักศึกษาได้รับเอกสารการสอนล่าช้า และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เป็นผลจากสภาพทางภูมิศาสตร์ กล่าวคือ ภูมิลำเนาซึ่งนักศึกษาอาศัยอยู่ เป็นท้องถิ่นทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก ต้องเดินทาง ไกลในการติดต่อกับที่ทำการไปรษณีย์ จึงทำให้การบริการการจัดส่งเอกสารการสอนของการสื่อสาร แห่งประเทศไทย ล่าช้าไปด้วย ดังจะเห็นได้ว่าปัญหาดังกล่าว เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งอาจเป็นเพราะในภาคดังกล่าวมีสภาพทางภูมิศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น และจากคำถามปลายเปิด ซึ่งนักศึกษาที่ออกกลางคัน ระบุถึงสาเหตุที่ทำให้ต้องออกกลางคัน และส่ง กลับคืนมาก็พบว่า สาเหตุอันดับแรกคือ การจัดส่งเอกสารการสอนและวัสดุการศึกษาล่าช้า (34 ราย) นอกจากนี้จากรายงานการประชุม คณะกรรมการประจำสำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งมีการประชุมเดือนละ 1 ครั้งในวันพุธที่สี่ของทุกเดือน จากการรายงาน

ผลการปฏิบัติงานของศูนย์บริการการล่อนทางไปรษณีย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการจัดส่ง เอกสารการล่อนให้นักศึกษา จะพบว่า มีนักศึกษาเขียนจดหมายและโทรศัพท์มายังมหาวิทยาลัย เพื่อทวงถามเอกสารการล่อนเป็นประจำดัง เช่นในคราวการประชุม ครั้งที่ 2/2528 วันพุธที่ 27 กุมภาพันธ์ 2527 หัวหน้าศูนย์บริการการล่อนทางไปรษณีย์ได้รายงานว่าระหว่างวันที่ 1 - 20 กุมภาพันธ์ 2528 มีนักศึกษาเขียนจดหมายทางฉวมเอกสารการล่อนทั้งสิ้น 2972 ราย และทาง โทรศัพท์ 1038 ราย (รายงานการประชุมคณะกรรมการประจำสำนักบริการการศึกษา ครั้งที่ 2/2528) ซึ่งพอสรุปได้ว่าการที่นักศึกษาได้รับเอกสารการล่อนล่าช้าเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักศึกษาออกจากกลางคันประการหนึ่ง

3.2 สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาออกจากกลางคัน ด้านเอกสารการล่อนและวัสดุการศึกษาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ นักศึกษาออกจากกลางคันเพราะเห็นว่าเนื้อหาในเอกสารการล่อนแต่ละชุดวิชาที่ได้ศึกษามีมากเกินไป อาจเป็นเพราะเนื่องจากนักศึกษาที่ออกจากกลางคัน ซึ่งเป็นนักศึกษารุ่นแรก ๆ ที่เข้าศึกษาในระบบการล่อนทางไกลของมหาวิทยาลัย ซึ่งยังไม่ค่อยเข้าใจในลักษณะการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยดีพอ กล่าวคือในการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องใช้สื่อการสอนทางไกล ซึ่งต้องใช้สื่อการสอนหลายทางประกอบกัน และสื่อซึ่งใช้เป็นสื่อหลักดังกล่าวได้แก่ เอกสารการล่อนและแบบฝึกปฏิบัติและเทปเสียงประกอบชุดวิชา ดังนั้นการผลิตสื่อดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเอกสารประกอบการศึกษาในสถาบันอื่นหรือหนังสือทั่ว ๆ ไป เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าใจศึกษาด้วยตนเองได้ โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนดังนั้น รูปแบบของเอกสารการล่อนที่ทางมหาวิทยาลัยผลิตขึ้น จึงมีรูปแบบ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากเอกสารทั่วไป และต้องมีแบบฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาได้ศึกษาควบคู่ไปด้วย และอีกประการหนึ่ง เอกสารการล่อนที่ทางมหาวิทยาลัยผลิตนั้น เป็นชุดวิชา กล่าวคือ เป็นการรวมเอาเนื้อหาวิชาซึ่งคล้ายคลึงกันเขียนรวมเป็นชุดเดียวกัน เรียกว่า เป็นชุดวิชาแบบบูรณาการซึ่งเทียบเป็นหน่วยกิตแล้วชุดวิชาหนึ่ง ๆ จะเทียบได้เท่ากับ 6 หน่วยกิต ดังนั้นถ้าเปรียบกับเอกสารที่ไว้เรียนในสถาบันอื่น ๆ ทั่วไปและนักศึกษารู้สึกดีจึงเกิดความรู้สึกว่าเนื้อหามากเกินไปประการหนึ่ง

ประการที่สอง อาจเป็นเพราะการที่นักศึกษารู้สึกว่าเนื้อหาในเอกสารการล่อนมากเกินไปนั้น เพราะเป็นผลกระทมาจากสาเหตุอื่น ๆ ที่นักศึกษาประสบปัญหาอยู่ เช่น นักศึกษามีเวลาว่างน้อยจึงไม่ค่อยมีเวลาอ่านและเมื่อใกล้สอบจึงเร่งอ่านเพื่อให้ทันสอบไล่ จึงเกิดความรู้สึกว่าอ่านไม่ค่อยทันเนื้อหามากไป หรือเป็นเพราะนักศึกษาได้รับเอกสารการล่อนล่าช้า และใกล้เวลา

ล่อลวงสิ่งทำให้ต้องเร่งอ่านทำความเข้าใจเพื่อให้เห็นล่อลวง และก็เกิดความรู้สึกว่าเนื้อหาหนัก
ได้เช่นกัน หรืออาจจะเป็นเพราะพื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษาไม่ได้พอในการศึกษาชุดวิชานั้น ๆ จึง
จำเป็นต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาอย่างละเอียด และอย่างช้า ๆ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็
คือ ความเคยชินต่อการศึกษาในระบบที่ต้องเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีนิสัยไม่ชอบ
การอ่านแต่ชอบการที่ให้อาจารย์พูดและอธิบายให้ฟัง ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะไม่เหมาะสมกับการเรียน
ในระบบที่นักศึกษาต้องช่วยตนเอง อ่านเอง รู้เอง และต้องมีนิสัยรักการอ่านมาก ๆ ทั้งนี้เพราะ
การที่นักศึกษาต้องเรียนในระบบการล่อนทางไกลนักศึกษาต้องอ่านเอกสารอย่างละเอียดตั้งแต่
ระเบียบการรับสมัคร การกรอกใบสมัครต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นถ้าหากนักศึกษามีนิสัยรักการ
อ่านแล้ว ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกว่า เนื้อหาในเอกสารการล่อนมีมากเกินไป

อย่างไรก็ตามปัญหาในเรื่องของเนื้อหาในเอกสารการล่อนมีมากเกินไป ซึ่งเป็นสาเหตุ
สำคัญอย่างหนึ่งในด้านที่เกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยและในเรื่องนี้ ชาลส์
วาเลนไทน์ เอแมน (Charles Valentine Ehmann 1977 : 7166-7-A) ซึ่งได้ทำการวิจัย
เกี่ยวกับการรับนักศึกษาโดยไม่จำกัดจำนวนและการเลือกอาชีพของนักศึกษา พบว่าการออกกลาง
คันของนักศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมากกับการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย และจากผลการวิจัย
ของ โรนัลด์ เออร์วิน ไตเตอร์ริค (Ronald Erwin Diederichs. 1979 : 2498-A)
อีกเช่นกันก็พบว่า องค์ประกอบที่บ่งชี้ถึงสาเหตุการออกกลางคันหรือการศึกษาต่อ ได้แก่ การจัดการ
การศึกษาอย่างเหมาะสมของสถาบัน นอกจากนี้สาเหตุการออกกลางคันดังกล่าว ข้างต้น ก็ยัง
สอดคล้องกับคำตอบของนักศึกษาที่ออกกลางคัน ซึ่งได้ระบุมาในแบบสอบถามปลายเปิดและส่งกลับ
มาโดยนักศึกษาได้ระบุว่า เนื้อหาของชุดวิชาในหลักสูตรมากเกินไป เป็นสาเหตุซึ่งมีจำนวนผู้
ตอบมากเป็นอันดับสอง (จำนวน 13 ราย) จึงสรุปได้ว่า สาเหตุดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของ
สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาที่สำคัญประการหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยมีข้อเสนอแนะ 3 ประการคือ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ผู้วิจัยเห็นสมควรที่ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรจะได้ทราบและให้ความสนใจ

ต่อปัญหาที่เป็นสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา และจะได้หาทางแก้ไข เพื่อลดความสูญเสียเปล่าทางด้านการศึกษาให้น้อยลง และขอเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวดังนี้ คือ

1.1 ควรมีมาตรการในการเร่งรัดการผลิตและการจัดส่ง เอกสารการสอบและวัสดุการศึกษา ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการผลิตและการจัดส่ง เอกสารการสอบและวัสดุการศึกษาให้ได้ผลอย่างจริงจัง เช่น สัตตังคณกรรมการประสานงานหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิต การจัดพิมพ์และการจัดส่ง เอกสารการสอบ และอื่น ๆ เป็นต้น

1.2 ควรจัดบริการแนะแนวการศึกษา ให้กับนักศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นด้วยการใช้สื่อและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาสามารถปรับตัวและเข้าใจถึงวิธีการที่จะศึกษาในระบบการสอบทางไกลดียิ่งขึ้น สื่อต่าง ๆ ที่ใช้อาจจะได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนการออกไปพบปะนักศึกษา ณ ศูนย์บริการการศึกษาเป็นครั้งคราว ตลอดจนการตอบปัญหาแก่นักศึกษาทั้งทางจดหมายและทางโทรศัพท์และที่สำคัญ การจัดบริการแนะแนวดังกล่าวจะต้องจัดอย่างจริงจังและต่อเนื่องบริการแนะแนวดังกล่าวที่ควร เน้นเป็นพิเศษได้แก่ เรื่องการปรับตัวของนักศึกษาให้เข้ากับระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาควรจะต้องปรับตัวดังต่อไปนี้คือ

1.2.1 แบ่งเวลาในการทำงานและการเรียนให้เหมาะสม

1.2.2 ต้องเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านมาก ๆ ต้องอ่านและทำความเข้าใจ
ในเอกสารต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดส่งไปให้อย่างละเอียด ลุ่ม้าเล่ม

1.2.3 ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ในเอกสาร
การสอน

1.2.4 การติดต่อมหาวิทยาลัยทางไปรษณีย์ ต้องเขียนชื่อที่อยู่ให้ชัดเจน
และเมื่อย้ายที่อยู่ต้องแจ้งมหาวิทยาลัยทราบ

1.2.5 พยายามเข้ารับการสอบเสริมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

1.2.6 ติดตามสอบถามเอกสาร ข่าวดังกล่าวต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัย ณ ที่
ทำการไปรษณีย์ใกล้บ้านพัก (ตามที่อยู่ที่นักศึกษาให้ไว้กับมหาวิทยาลัย)

อนึ่ง การให้บริการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษานั้น นอกจากจะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหน้าที่นี้โดยตรงเป็นผู้ปฏิบัติแล้ว หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้ที่จะต้องออกไปพบปะนักศึกษายู่เป็นประจำก็ควรจะได้เข้าใจและช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในโอกาสต่าง ๆ เหล่านี้

ด้วย เช่น อาจารย์ล่อน เสริม วิทยากรที่ให้การอบรมประสลับการณั้บัณฑิตสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอด
 หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยก็จะสามารถช่วยในเรื่องนี้ได้มาก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับนักศึกษา ผู้วิจัยเห็นสมควรที่นักศึกษาที่สมัคร เรียนในมหาวิทยาลัย
 ลุ่มโยทัยธรรมาธิราช ควรจะได้ปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยด้วย การ
 ปฏิบัติตนตามที่ได้อกล่าวไว้แล้วในข้อเสนอแนะข้อ 1.2

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะได้ศึกษาถึงสาเหตุการออกกลางคันในแต่ละสาขาวิชาที่
 นักศึกษาเรียนโดยเฉพาะ และกระทำ อย่างต่อเนื่อง โดยจัดแบ่งเป็นช่วง ๆ ตามแผนพัฒนาการ
 ศึกษาของมหาวิทยาลัย อาทิเช่น การศึกษาเปรียบเทียบสาเหตุ การออกกลางคันของนักศึกษา
 ครั้งนี้ กับสาเหตุออกกลางคันของนักศึกษาในปีการศึกษา 2526 และ 2527 ว่ามีสาเหตุแตกต่าง
 กันหรือไม่ และแตกต่างกันในเรื่องใดบ้าง ศึกษาเปรียบเทียบสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา
 แต่ละสาขาวิชา และ ศึกษาเปรียบเทียบสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาตามช่วงระยะเวลา
 ที่นักศึกษาออกกลางคัน เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย